הִלְכוֹת חֹל הַמּוֹעֵד סִימָן תקמא

תקמא דִּינֵי אֲרִיגָה בְּחֹל הַמּוֹעֵד. וּבוֹ ה׳ סְעִיפִים:

א (א) [א]מֻתָּר לַעֲשׂוֹת מְצוּדוֹת דָּגִים מֵעֲרָבָה, שֶׁהוּא (ב) מַעֲשֵׂה (א׳) הֶדְיוֹט, אֲבָל לֹא הָאֲרוּגִים מֵחוּטִים, שֶׁהוּא מַעֲשֵׂה אֻמָּן. הַגָּהּ: וּמֻתָּר (ג) (ג) לְתַקֵּן הַפְּתִילוֹת לְנֵרוֹת בְּחֹל הַמּוֹעֵד, דְּמַעֲשֵׂה הֶדְיוֹט הוּא (נמוקי יוסף פרק אלו מגלחין (יא׳.) ורבינו ירוחם נתיב ד׳ חלק ה׳ ובית יוסף (ד״ה כתוב בפסקי)): **ב** (ג) (ד) [ב]מְסָרְגִין (פֵּרוּשׁ, הוּא כְּעֵין הָאֲרִיגָה, אֶלָּא שֶׁבַּסְּרִיגָה יֵשׁ רֶוַח מָה בֵּין חוּט לְחוּט) הַמִּטּוֹת, (ה) אֲבָל אֵין (ד) מַפְשִׁילִין חֲבָלִים בִּתְחִלָּה: **ג** (ו) [ג]מֻתָּר (ה) לְמַעֵךְ בִּגְדֵי פִּשְׁתָּן (ז) בַּיָּדַיִם אַחַר הַכִּבּוּס כְּדֵי לְלַבְּנָן וּלְרַכְּכָן, [ד]אֲבָל אֵין עוֹשִׂין (ח) קִשְׁרֵי בָּתֵּי יָדַיִם, מִפְּנֵי שֶׁהוּא מַעֲשֵׂה (ו) אֻמָּן (וּמֻתָּר לְהַחֲלִיק הַבְּגָדִים (ט) עִם הַזְּכוּכִית כְּדַרְכָּן, הוֹאִיל וְהוּא לְצֹרֶךְ הַמּוֹעֵד) (סמ״ג (לא תעשה עה) ורבינו ירוחם (שס)): **ד** (י) [ה]אָסוּר לְתַקֵּן מַלְבּוּשָׁיו וּמִנְעָלָיו הַקְּרוּעִים, (יא) וְכֵן אָסוּר לוֹמַר (ז) לְאֵינוֹ יְהוּדִי לְתַקְּנָם. (יב) (מִיהוּ עַל יְדֵי (ח) שִׁנּוּי *שָׁרִי לְתַקְּנָם קְצָת לְצֹרֶךְ הַמּוֹעֵד) (רבינו ירוחם (שס)): **ה** (יג) [ו]מִי שֶׁצָּרִיךְ לוֹ (ט) בֶּגֶד בַּמּוֹעֵד, אִם הָיָה (יד) הֶדְיוֹט וְאֵינוֹ מָהִיר בְּאוֹתָהּ מְלָאכָה,

א מֵימְרָא דְּרַב מוֹעֵד קָטָן י״א (ע״א). ב מִשְׁנָה שָׁם ח׳ (ע״ב) וּכְתַנָּא קַמָּא שָׁם בַּגְּמָרָא (י.). ג מֵימְרָא דְּרָבָא שָׁם (ע״ב) וּכְפֵרוּשׁ רַמְבַּ״ם (פ״ח הי״ד) וּסְמַ״ג (לא תעשה עה). ד שָׁם. ה הָרֹא״שׁ שָׁם (פ״א סי׳ יז) וּשְׁאָרֵי פּוֹסְקִים אַהָא דִּתְנַן הֶדְיוֹט תּוֹפֵר כְּדַרְכּוֹ ח׳ (ע״ב). ו לְשׁוֹן רַמְבַּ״ם פֶּרֶק ז׳ מֵהִלְכוֹת יוֹם טוֹב (ה״ה) מִמִּשְׁנָה דִּלְעֵיל וּמִגְּמָרָא שָׁם.

בַּאֵר הֵיטֵב

א (א׳) **הֶדְיוֹט.** וְדַוְקָא לְצֹרֶךְ הַמּוֹעֵד. וְעַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם (סק״א): (ג) **לְתַקֵּן.** וּבַמַּהֲרִי״ל (מנהגים) כָּתַב דְּיֵשׁ לִיזָּהֵר לַעֲשׂוֹת מִקֹּדֶם לְצֹרֶךְ הַמּוֹעֵד: **ב** (ג) **מְסָרְגִין.** פֵּרוּשׁ, שֶׁעוֹשִׂין בָּהּ חֲבָלִים לִשְׁכַּב בָּהּ בַּמּוֹעֵד: (ד) **מַפְשִׁילִין.** פֵּרוּשׁ שֶׁגּוֹדְלִין: **ג** (ה) **לְמַעֵךְ.** לְצֹרֶךְ הַמּוֹעֵד. מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ד): (ו) **אֻמָּן.** וְקִמְטֵי הַקָּאלְנֶי״ר אָסוּר. עַיֵּן סוֹף סִימָן תקי״ט (ס״ה): **ד** (ז) **לְאֵינוֹ יְהוּדִי.** וְהוּא הַדִּין בְּכָל מַה שֶּׁאָסְרוּ בְּחוֹל הַמּוֹעֵד לְיִשְׂרָאֵל כְּמוֹ שֶׁכָּתַב סִימָן תקמ״ג (ס״א), דְּכָל מַה שֶּׁאָסוּר לַעֲשׂוֹת אָסוּר לוֹמַר לְאֵינוֹ יְהוּדִי לַעֲשׂוֹתוֹ. מִיהוּ אִם הָיוּ קְרוּעִים וּמְקֻלְקָלִים הַרְבֵּה, מֻתָּר לְתַקְּנָם, דְּהָוֵי דָּבָר הָאָבֵד וְזֶה הֶפְסֵד גָּדוֹל. טַ״ז (סק״א): (ח) **שִׁנּוּי.** אֲבָל הֶדְיוֹט אֵין צָרִיךְ שִׁנּוּי כְּמוֹ שֶׁכָּתַב סָעִיף ה׳: **ה** (ט) **בֶּגֶד.** תִּינוֹק שֶׁנּוֹלַד בֶּחָג אָסוּר לַעֲשׂוֹת לוֹ בְּגָדִים חֲדָשִׁים בַּמּוֹעֵד לָמוּל אוֹתוֹ, רִיבָ״שׁ (סי׳ רכו). מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ח):

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

א (א) **מֻתָּר לַעֲשׂוֹת וְכוּ׳.** וְדַוְקָא (א׳) לְצֹרֶךְ הַמּוֹעֵד: (ב) **מַעֲשֵׂה הֶדְיוֹט.** וְלֹא הָוֵי בִּכְלַל מַכְשִׁירֵי אֹכֶל נֶפֶשׁ כְּמוֹ תַּנּוּר וְסַכִּין דְּמֻתָּר שָׁם אֲפִלּוּ מַעֲשֵׂה אֻמָּן, (ג) מִשּׁוּם דְּלֹא מִיקְּרֵי מַכְשִׁירִין אֶלָּא דָּבָר הַמַּכְשִׁירוֹ לַאֲכִילָה (כִּי הַתַּנּוּר עַל יְדֵי הָאֲפִיָּה וְסַכִּין עַל יְדֵי הַשְּׁחִיטָה), מַה שֶּׁאֵין כֵּן בִּרְשָׁתוֹת: (ג) **לְתַקֵּן הַפְּתִילוֹת.** לְצֹרֶךְ מוֹעֵד. וְיֵשׁ שֶׁמַּחֲמִירִין (ג) בָּזֶה. וְאַף לִגְדֹּל מִצֶּמֶר גֶּפֶן דְּלָאו שָׁזוּר גַּם כֵּן יֵשׁ לִזָּהֵר לַעֲשׂוֹת מִקֹּדֶם, וְעַיֵּן בְּחַיֵּי אָדָם (כלל קי ס״ט) שֶׁכָּתַב דִּלְכַתְּחִלָּה נָכוֹן לְהָכִין מֵעֶרֶב יוֹם טוֹב, אָכֵן בְּדִיעֲבַד מֻתָּר לִגְדֹּל מִצֶּמֶר גֶּפֶן, וְכֵן בְּבִרְכֵּי יוֹסֵף (סק״א) כָּתַב דְּהַמִּנְהָג פָּשׁוּט לְהַתִּיר. עוֹד כָּתַב הַחַיֵּי אָדָם דִּלְכֻלֵּי עָלְמָא אָסוּר לַעֲשׂוֹת נֵרוֹת שֶׁל חֵלֶב וּפְשִׁיטָא שֶׁל שַׁעֲוָה, דְּאִיכָּא גַּם כֵּן מֵרוּחַ. וְכִמְדֻמֶּה שֶׁנּוֹהֲגִין הֶתֵּר לְצֹרֶךְ מוֹעֵד. עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וּבִפְרִי מְגָדִים (א״א סק״ב) מַשְׁמַע דְּיֵשׁ לִזָּהֵר בָּזֶה: **ב** (ד) **מְסָרְגִין.** פֵּרוּשׁ, שֶׁעוֹשִׂין בָּהּ חֲבָלִים (ד) שְׁתִי וָעֵרֶב לִשְׁכַּב בָּהּ בַּמּוֹעֵד, וְכָל שֶׁכֵּן כְּשֶׁהֵם בַּמִּטָּה מִכְּבָר אֶלָּא שֶׁנַּעֲשׂוּ רְפוּיִים דְּמֻתָּר לְמָתְחָן. וְדַוְקָא לְצֹרֶךְ הַמּוֹעֵד, (ה) דְּאִי לָאו הָכִי אַף זֶה אָסוּר. וַאֲפִלּוּ לְצֹרֶךְ הַמּוֹעֵד (ו) דַּוְקָא שֶׁלֹּא כִּוֵּן מְלַאכְתּוֹ לַמּוֹעֵד: (ה) **אֲבָל אֵין מַפְשִׁילִין וְכוּ׳.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁאֵין (ז) גּוֹדְלִין הַחֲבָלִין מִשּׁוּם זֶה. (ח) וְיֵשׁ מִן הַפּוֹסְקִים שֶׁמַּחֲמִירִים שֶׁלֹּא לְהַטִּילָם בַּמִּטָּה בַּמּוֹעֵד אֲפִלּוּ הֵם מְגוּדָלִים מִכְּבָר, וּמַה שֶׁהִתִּירוּ חֲכָמִים לְסָרֵג בַּמִּטָּה, (ט) הַיְנוּ כְּשֶׁהִמְשִׁיכָן בְּנִקְבֵי הַמִּטָּה קֹדֶם הַמּוֹעֵד: **ג** (ו) **מֻתָּר לְמַעֵךְ בִּגְדֵי פִּשְׁתָּן וְכוּ׳.** עַיֵּן סִימָן ש״ב סָעִיף ה׳ דְּשָׁם לְעִנְיַן שַׁבָּת אָסוּר לַעֲשׂוֹת כֵּן בְּבִגְדֵי פִּשְׁתָּן, וַאֲפִלּוּ בְּחָלוּק אִם מִתְכַּוֵּן כְּדֵי לְלַבְּנוֹ אָסוּר, וְהָכָא מֻתָּר (י) אֲפִלּוּ בְּמִתְכַּוֵּן לְלַבְּנוֹ. וְדַוְקָא (יא׳) כְּשֶׁצָּרִיךְ לוֹ בַּמּוֹעֵד: (ז) **בַּיָּדַיִם וְכוּ׳.** לְפִי מַה שֶּׁכָּתַב לְקַמֵּיהּ בַּהַגָּהּ הַאי בַּיָּדַיִם לָאו דַּוְקָא, דְּהוּא הַדִּין דְּמֻתָּר לְגַלְגֵּל אוֹתָם עַל יְדֵי כְּלִי כַּנָּהוּג: (ח) **קִשְׁרֵי.** הַיְנוּ (יג) לְקַמֵּט שֶׁקּוֹרִין קְרוּנְצְלֶע״ן בִּלְשׁוֹן אַשְׁכְּנַז. (יג) וְדַוְקָא כְּשֶׁהַקְּמָטִין אֵינָם מִתְפַּשְׁטִין כְּשֶׁלּוֹבְשָׁן, דְּכֵיוָן דְּהַקְּמָטִים חֲזָקִים כָּל כָּךְ הֲוָה לֵיהּ מַעֲשֵׂה אֻמָּן וְאָסוּר אֲפִלּוּ לְצֹרֶךְ הַמּוֹעֵד. וּלְפִי זֶה אָסוּר לְקַמֵּט הָעֲנָק שֶׁקּוֹרִין קָאלְנֶע״ר בְּעֵצִים הַמְּיֻחָדִין לְכָךְ, דְּעַל יְדֵי זֶה נִשְׁאָר מְקֻמָּט אַף כְּשֶׁלּוֹבְשׁוֹ: (ט) **עִם הַזְּכוּכִית.** הַיְנוּ עִם אֶבֶן עֲגֻלָּה שֶׁל זְכוּכִית. וּמַשְׁמַע דְּלֹא חֲשִׁיב זֶה כִּי אִם מַעֲשֵׂה הֶדְיוֹט, וּבְחַיֵּי אָדָם (שם ס״ד) הֶעְתִּיק דְּמֻתָּר לְהַחֲלִיקָן בִּכְלִי כְּדַרְכָּן, מַשְׁמַע דִּסְבִירָא לֵיהּ דִּזְכוּכִית לָאו דַּוְקָא, (יד) דְּהוּא הַדִּין שְׁאָר כֵּלִים הָרָגִיל לְהַחֲלִיק בָּהֶן, וּלְפִי זֶה מֻתָּר לְהַחֲלִיק גַּם בִּכְלִי בַּרְזֶל חָלָק שֶׁנּוֹהֲגִין חַיָּטִים לְהַחֲלִיק, דְּהַכֹּל מַעֲשֵׂה הֶדְיוֹט הוּא וּמֻתָּר לְצֹרֶךְ הַמּוֹעֵד: **ד** (י) **אָסוּר לְתַקֵּן.** אַף עַל פִּי שֶׁיִּתְקָרְעוּ יוֹתֵר אִם לֹא יְתַקֵּן, אָסוּר, (טו) דְּלֹא מִיקְּרֵי דָּבָר אָבֵד אֶלָּא שֶׁעִקַּר הַדָּבָר נִפְסָד, אֲבָל בִּשְׁבִיל מְעַט תּוֹסְפוֹת קִלְקוּל לֹא, וְאִם יִתְקָרְעוּ לְגַמְרֵי כְּשֶׁלֹּא יְתַקְּנֵם, (טז) מֻתָּר אַף עַל יְדֵי יִשְׂרָאֵל לְתַקֵּן וְאֵין צָרִיךְ שִׁנּוּי, דְּהָוֵי דָּבָר הָאָבֵד. וְהָנֵי מִילֵּי כְּשֶׁצָּרִיךְ לֵילֵךְ בָּהֶם בְּחֹל הַמּוֹעֵד, הָא אֵין צָרִיךְ לָהֶם בְּחֹל הַמּוֹעֵד פְּשִׁיטָא דְּאָסוּר, דְּיַנִּיחֵם וְלֹא יִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם עַד לְאַחַר הַמּוֹעֵד [פְּרִי מְגָדִים (מש״ז סק״א)]. (יז) וְדַע, דִּבְכָל זֶה אֵין חִלּוּק בֵּין אִם נִתְקָרְעוּ בַּמּוֹעֵד אוֹ שֶׁנִּתְקָרְעוּ לִפְנֵי הַמּוֹעֵד: (יא) **וְכֵן אָסוּר לוֹמַר לְנָכְרִי.** רְבוּתָא נָקַט הַמְּחַבֵּר, דְּאַף דְּבָזֶה יֵשׁ קְצָת הֶפְסֵד אִם לֹא יְתַקְּנֵם, אֲפִלּוּ הָכִי אָסוּר, וְכָל שֶׁכֵּן בִּשְׁאָר דְּבָרִים, וּכְדִלְקַמָּן בְּרֵישׁ סִימָן תקמ״ג (ס״א): (יב) **מִיהוּ עַל יְדֵי שִׁנּוּי.** הַיְנוּ אִם הָיָה אֻמָּן (יח) צָרִיךְ שִׁנּוּי, וְהַשִּׁנּוּי מְבֹאָר לְקַמֵּיהּ בְּסָעִיף ה׳, אֲבָל אִם הוּא הֶדְיוֹט, תּוֹפֵר כְּדַרְכּוֹ וּכְדִלְקַמֵּיהּ. וְכָל זֶה אֵינוֹ מֻתָּר רַק בְּצָרִיךְ לַמּוֹעֵד: **ה** (יג) **מִי שֶׁצָּרִיךְ לוֹ בֶּגֶד.** תִּינוֹק שֶׁנּוֹלַד בֶּחָג (יט) אָסוּר לַעֲשׂוֹת לוֹ בְּגָדִים חֲדָשִׁים בַּמּוֹעֵד לָמוּל אוֹתוֹ, (כ) וְלֹא מִיקְּרֵי לְצֹרֶךְ הַמּוֹעֵד לִכְבוֹד אָבִיו לִשָּׂא אוֹתוֹ לְהַמִּילָה, דְּיָכוֹל לְכוֹרְכוֹ בַּחֲתִיכַת שִׁירָאִין. בְּחַיֵּי אָדָם כְּלָל (ק״ט) [ק״י] (ס״ז) נִסְתַּפֵּק, הַצָּרִיךְ לִתְפֹּר לְצֹרֶךְ הַמּוֹעֵד וְאֵין לוֹ חוּטִים בְּמַה לִּתְפֹּר אִם מֻתָּר לִטְווֹת חוּטִים בִּשְׁבִיל זֶה, עַיֵּן שָׁם: (יד) **הֶדְיוֹט וְאֵינוֹ מָהִיר.** סִימָן אֶחָד הוּא, דִּסְתָם

בֵּאוּר הֲלָכָה

ד * **שָׁרִי לְתַקְּנָם קְצָת לְצֹרֶךְ הַמּוֹעֵד. הִנֵּה תֵּבַת 'קְצָת' לֹא נִזְכַּר בְּשׁוּם פּוֹסֵק,** וְאַף בַּלְּבוּשׁ וְעוֹד אֵיזֶה אַחֲרוֹנִים שֶׁהֶעְתִּיקוּ דִּבְרֵי הָרַמָּ״א לֹא הִזְכִּירוּ דְּדַוְקָא קְצָת, וְטַעְמָם פָּשׁוּט, דְּכֵיוָן שֶׁהוּא עַל יְדֵי שִׁנּוּי לֹא גָּרַע זֶה מִמִּי

שַׁעַר הַצִּיּוּן

א (א׳) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״א): (ג) שָׁם: (ג) עַיֵּן בְּאֵלִיָּה רַבָּה (סק״א) וּפְרִי מְגָדִים (א״א סק״ב): **ב** (ד) פּוֹסְקִים: (ה) אֵלִיָּה רַבָּה (סק״ב): (ו) שָׁם: (ז) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ג) וּכְדַעַת רֹב הַפּוֹסְקִים [רַשִׁ״י (י. ד״ה שאין מפשילין) וּמַגִּיד מִשְׁנֶה (פ״ח הי״ג) וְנִמּוּקֵי יוֹסֵף (ד.) וְרַבֵּנוּ יְרוּחָם (נתיב ד ח״ה)], וּדְלֹא כְּבִגְדֵי יֶשַׁע שֶׁחָשַׁב שֶׁדַּעַת רַשִׁ״י הוּא יְחִידָאָה: (ח) אֵלִיָּה רַבָּה (סק״ג) בְּשֵׁם צֵדָה לַדֶּרֶךְ (מ״ד כלל ו פי״ג) וַאֲגֻדָּה: (ט) **אוֹ שֶׁהָיוּ קְשׁוּרִין לְמִטָּה מִצַּד אֶחָד. וְהַבֵּית יוֹסֵף** (ד״ה מסרגין) **צִיֵּר כְּגוֹן שֶׁהָיוּ פַּעַם אַחַת בַּמִּטָּה וְהוּסְרוּ מִשָּׁם, וְהִשִּׂיג עַל זֶה בְּמַאֲמַר מָרְדְּכַי** (סק״ב) **דְּזֶה נֶחְשָׁב כְּמַפְשִׁיל לְכַתְּחִלָּה,** עַיֵּן שָׁם: **ג** (י) רִיטְבָּ״א (י: ד״ה לכסכוסי), וְהַפְּרִי מְגָדִים (א״א סק״ד) לֹא רָאָהוּ: (יא׳) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ד): (יג) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ה) בְּשֵׁם אֲגֻדָּה: (יג) שָׁם בְּשֵׁם רַבֵּנוּ יְרוּחָם (שם): (יד) וְכֵן מַשְׁמַע בְּבֵית יוֹסֵף (ד״ה ואסור לעשות) שֶׁכָּתַב וְרַבֵּנוּ יְרוּחָם כָּתַב שֶׁהַחְלָקָה זוֹ וְכוּ׳, וְהַיְינוּ מִמַּה שֶּׁכָּתַב דְּעִם אֶבֶן זְכוּכִית מֻתָּר וְלֹא מְחַלֵּק בֵּין כְּלִי זֶה לִשְׁאָר כֵּלִים, מַשְׁמַע דִּסְבִירָא לֵיהּ דִּבְכָל כֵּלִים מַעֲשֶׂה הֶדְיוֹט הוּא: **ד** (טו) הָרֹא״שׁ (פ״א סי׳ יז) וּשְׁאָרֵי פּוֹסְקִים: (טז) טַ״ז (סק״א) וְחַיֵּי אָדָם (כלל קו ס״ד). **וְהָאֵלִיָּה רַבָּה** (סק״ו) **מְפַקְפֵּק עַל זֶה, דַּהֲרֵי יָכוֹל לְתַקֵּן זֶה עַל יְדֵי שִׁנּוּי** וּכְדִלְקַמֵּיהּ, וְלָמָּה נַתִּיר כְּדַרְכּוֹ. **וְאִם יָכוֹל לִקְנוֹת מִנְעָלִים חֲדָשִׁים בְּוַדַּאי אֵין לְהָקֵל, דְּתוּ לֹא הָוֵי בִּכְלָל דָּבָר הָאָבֵד,** כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הַסְמַ״ג (לא תעשה עה): (יז) כֵּן מוּכָח בְּבֵית יוֹסֵף (ד״ה אסור לתקן): (יח) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ז) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים, דְּלֹא עָדִיף עִנְיָן זֶה מֵאִם הָיָה צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת בֶּגֶד מִתְּחִלָּה: **ה** (יט) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ח) בְּשֵׁם הָרִיבָ״שׁ (סי׳ רכו): (כ) **וְלָכֵן אָסוּר אַף מַעֲשֶׂה הֶדְיוֹט** [אֵשֶׁל אַבְרָהָם סִימָן תקמ״ד סָעִיף קָטָן ב׳]:

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הִלְכוֹת חֹל הַמּוֹעֵד סִימָן תקמא תקמב

הֲרֵי זֶה עוֹשֶׂה אוֹתוֹ כְּדַרְכּוֹ, * וְאִם הָיָה (י) אֻמָּן מָהִיר, הֲרֵי זֶה עוֹשֶׂה אוֹתָהּ מַעֲשֵׂה הֶדְיוֹט, דְּהַיְנוּ שֶׁיַּעֲשֶׂה תְּפִירוֹת רְחָבוֹת וּתְפִירָה אַחַת לְמַעְלָה וְאַחַת לְמַטָּה כְּשִׁנּוּי הַכֶּלֶב. הַגָּהּ: (טו) וְכָל אָדָם יַחְמִיר עַל עַצְמוֹ לְתְפֹּר בְּשִׁנּוּי זֶה. וְלֹא מְהֵנֵי לְאֻמָּן לְתְפֹּר עַל יְדֵי שְׁיַּשְׁנֶּה בַּאֲחִיזַת הַמַּחַט בְּיָדוֹ, * אֶלָּא בָּעֵינַן (טז) * שִׁנּוּי הַנִּכָּר (תרומת הדשן סימן פ"ז):

א הרא"ש (פרק ב סי' ט) מַקָּא דְּרַב חָמָא דְּשָׁרֵי לַאֲוִגְרֵי וְכוּ' מוֹעֵד קָטָן י"ב (ע"א).

תקמב שֶׁלֹּא לַעֲשׂוֹת מְלָאכָה לַאֲחֵרִים בְּחֹל הַמּוֹעֵד אֶלָּא בְּחִנָּם. וּבוֹ ב' סְעִיפִים:

א * אֲפִלּוּ (א) מְלָאכוֹת הַמֻּתָּרוֹת, אֵינָם מֻתָּרוֹת לַעֲשׂוֹתָן אֶלָּא לְעַצְמוֹ אוֹ לַאֲחֵרִים בְּחִנָּם,

בֵּאוּר הַלָּכָה

שֶׁעוֹשֶׂה בֶּגֶד מִתְּחִלָּה דְּמִבְּאָר בְּסָעִיף ה' דְּכְשֶׁהוּא לְצָרְכּוֹ הַמּוֹעֵד מֻתָּר לְהָאֻמָּן לַעֲשׂוֹת עַל יְדֵי שִׁנּוּי. **וְאִפְשָׁר דְּכַוָּנַת הָרַמְ"א דְּכֵיוָן שֶׁרְצוֹנוֹ לְתַקֵּן הוּא רַק לְצָרְכּוֹ הַמּוֹעֵד, לֹא יִתְקַנֵּם לְגַמְרֵי, רַק שֶׁיִּשְׁתַּהֶא הַתִּקּוּן עַד לְאַחַר הַמּוֹעֵד. וַעֲדַיִן צָרִיךְ עִיּוּן:**

ה * וְאִם הָיָה אֻמָּן וְכוּ' מַעֲשֵׂה הֶדְיוֹט. וְעַיֵּן בְּשֻׁלְחָנֵי גְּבוֹרִים (ג: אות ב) שֶׁכָּתַב בְּשֵׁם רִיא"ז שֶׁהֲבִיא מִירוּשַׁלְמִי (פ"א ה"ח) **דְּהוּא הַדִּין לְעִנְיַן מְנַעֲלִים. וְנִרְאֶה לִי דִּלְעִנְיַן הֶדְיוֹט תּוֹפֵר כְּדַרְכּוֹ לֹא הִתִּירוּ בְּמְנַעֲלִים,** (וְהִשְׁעַם אֶפְשָׁר דְּשָׁם בְּהֶדְיוֹט שֶׁיִּטְעֲרֵךְ לִתְפֹּר אַחַת וְלֹא כְּמֵלֹא מַחַט כְּאֻמָּן וְהוּא גּוֹפָא הוּא שִׁנּוּי, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּמְנַעֲלִים אַף הָאֻמָּן צָרִיךְ לִתְפֹּר אַחַת אַחַת, מִפֵּילָא אֵין כָּאן שִׁנּוּי), דְּאִי לָאו הָכִי יֹאמַר בְּפָסְחִים נ"ה (ע"ב) הָרַצְעָנִין מֻתָּרִין לַעֲשׂוֹת מְנַעֲלִין בְּי"ד שֶׁכֵּן הֶדְיוֹט תּוֹפֵר כְּדַרְכּוֹ וּכְמוֹ שֶׁאָמַר שָׁם גַּבֵּי חִיטִּין:

*** אֶלָּא בָּעֵינַן וְכוּ'. עַיֵּן מִשְׁנָה בְּרוּרָה** (ס"ק טז) **מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ דִּכְשֶׁעוֹשֶׂה בְּשִׁבִּיל אֲחֵרִים [בְּשָׂכָר] אַף לְצָרְכּוֹ הַמּוֹעֵד אָסוּר.** וְהִנֵּה רָאִיתִי בְּשַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה (סי' תקמב סק"א) שֶׁהֵבִיא בְּשֵׁם הַנּוֹדָע בִּיהוּדָה מֵהֲדוּרָה מְהֻגֶּנֶת סִימָן ק"ד דְּמַתִּיר אֲפִלּוּ בְּשָׂכָר לִתְפֹּר לְאֻמָּן עַל יְדֵי שִׁנּוּי, וְהוּא לְפָלָא, דְּהוּא נָגֶד פְּסַק הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ בְּסִימָן תקמ"ב (ס"א). וְחָשַׁבְתִּי בְּנַפְשִׁי אוּלַי נָקוּט כְּדַעַת הַלֶּחֶם מִשְׁנֶה בְּרוּרָה (ד"ה אֲחֵרִים [בְּשָׂכָר]). וְכָל מִי שֶׁיּוֹדֵעַ לְהוֹצִיא מִלֹּא מַחַט בְּבַת אַחַת, אוֹ שֶׁיּוֹדֵעַ (כג) לְכַוֵּן אִימְרָא בְּשִׁפְתֵי חֲלוּקוֹ, תּוּ אֵינוֹ בִּכְלַל הֶדְיוֹט אֶלָּא אֻמָּן, וְדֵינֵהּ כִּדְלִקְמַיהּ: (טו) **וְכָל אָדָם יַחְמִיר עַל עַצְמוֹ וְכוּ'.** כִּי רֹב (כג) בְּנֵי אָדָם יְכוֹלִים לְהוֹצִיא מִלֹּא מַחַט בְּבַת אַחַת וְהֵם בִּכְלַל אֻמָּן: (טז) **שִׁנּוּי הַנִּכָּר.** הַיְנוּ שֶׁיִּהְיֶה נִכָּר בַּתְּפִירָה עַצְמָהּ וְלֹא בְּעִנְיָן אַחֵר. וְדַע, דְּבֵין לְהֶדְיוֹט שֶׁעוֹשֶׂה אוֹתָהּ כְּדַרְכּוֹ וּבֵין לְאֻמָּן שֶׁעוֹשֶׂה מַעֲשֵׂה הֶדְיוֹט, אֵינוֹ מֻתָּר כִּי אִם כְּשֶׁעוֹשֶׂה אוֹתָהּ לְעַצְמוֹ (כד) אוֹ בְּשָׂכִיר אֲחֵרִים בְּחִנָּם, אֲבָל כְּשֶׁעוֹשֶׂה אוֹתָהּ בְּשָׂכִיר אֲחֵרִים בְּשָׂכָר, (כה) אָסוּר (כו) אַף שֶׁהוּא לְצָרְכּוֹ הַמּוֹעֵד, אִם לֹא שֶׁאֵין לוֹ מַה יֹּאכַל וּכְדִלְקְמַן בְּסִימָן תקמ"ב (ס"ב). וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הַלָּכָה (ד"ה אלא):

א (א) מְלָאכוֹת הַמֻּתָּרוֹת. כְּגוֹן (ו) כָּל דָּבָר שֶׁהוּא לְצָרְכּוֹ הַמּוֹעֵד דְּבָעֵי שִׁנּוּי, (ז) וְכֵן הֶדְיוֹט שֶׁהִתִּירוּ לוֹ לִתְפֹּר כְּדַרְכּוֹ, (ג) וְכֵן בְּהֶדְיוֹט שֶׁתּוֹפֵר לַאֲחֵרִים בְּחִנָּם: **(כה) אִם לֹא בְּבֶגֶד שֶׁהוּא קָרוֹב בְּיוֹתֵר וְאִם לֹא יִתְקָנֵנוּ יִתְקָרֵעַ לְגַמְרֵי עַל יְדֵי לְבִישָׁתוֹ וְהוּא צָרִיךְ לוֹ בַּמּוֹעֵד, דְּהוּא בִּכְלַל דָּבָר הָאָבֵד וְכֵנֵ"ל** (סק"י) **דְּזֶה מֻתָּר לְתַקֵּן עַל יְדֵי אֲחֵרִים בְּשָׂכָר** כְּדִלְקְמַן סִימָן תקמ"ב סָעִיף א' בְּהַגָּ"ה: **(כו)** בֵּית יוֹסֵף (ד"ה כתב הכלבו), וּדְלֹא כְּכָלְבּוֹ (סי' ס). וְאַף שֶׁהָאֲלִיָּה רַבָּה (סק"ז) וּנְהַר שָׁלוֹם (סק"א) רָצוּ לְהַצְדִּיק דִּינוֹ שֶׁל הַכְּלְבּוֹ שֶׁמַּתִּיר לְצָרְכּוֹ הַמּוֹעֵד לַאֲחֵרִים בְּשָׂכָר, וְהֵעִירוּ שֶׁגַּם הָרִיא"ז (ו: אות ב) סוֹבֵר כֵּן, מִכָּל מָקוֹם בִּבְרֵכִי יוֹסֵף (סק"ב) וּמַאֲמַר מָרְדְּכַי (סק"ד) הָאֲרִיכוּ בָּזֶה וְהִכְסִימוּ שֶׁאֵין לְזוּז מִפְּסַק מָרָן הַבַּיִת יוֹסֵף, שֶׁכֵּן הוּא דַּעַת כַּמָּה רִאשׁוֹנִים:

א (ו) עַיֵּן בֵּאוּר הֲלָכָה לְעִיל סִימָן תקמ"א בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה אלא): **(ז)** שָׁם. **וּלְעִנְיַן צְרָכֵי רַבִּים עַיֵּן לְקַמָּן בְּסִימָן תקמ"ד בְּבֵאוּר הֲלָכָה** (ד"ה צריכי): **(ג)** נוֹדָע בִּיהוּדָה מֵהֲדוּרָה תִּנְיָנָא סִימָן ק"ד:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

אֻמָּן מָהִיר [הַגְּרִ"א]. וְכָל מִי (כג) שֶׁיּוֹדֵעַ לְהוֹצִיא מִלֹּא מַחַט בְּבַת אַחַת, אוֹ שֶׁיּוֹדֵעַ (כג) לְכַוֵּן אִימְרָא בְּשִׁפְתֵי חֲלוּקוֹ, תּוּ אֵינוֹ בִּכְלַל הֶדְיוֹט אֶלָּא אֻמָּן, וְדֵינֵהּ כִּדְלִקְמַיהּ: (טו) **וְכָל אָדָם יַחְמִיר עַל עַצְמוֹ וְכוּ'.** כִּי רֹב (כג) בְּנֵי אָדָם יְכוֹלִים לְהוֹצִיא מִלֹּא מַחַט בְּבַת אַחַת וְהֵם בִּכְלַל אֻמָּן: (טז) **שִׁנּוּי הַנִּכָּר.** הַיְנוּ שֶׁיִּהְיֶה נִכָּר בַּתְּפִירָה עַצְמָהּ וְלֹא בְּעִנְיָן אַחֵר. וְדַע, דְּבֵין לְהֶדְיוֹט שֶׁעוֹשֶׂה אוֹתָהּ כְּדַרְכּוֹ וּבֵין לְאֻמָּן שֶׁעוֹשֶׂה מַעֲשֵׂה הֶדְיוֹט, אֵינוֹ מֻתָּר כִּי אִם כְּשֶׁעוֹשֶׂה אוֹתָהּ לְעַצְמוֹ (כד) אוֹ בְּשָׂכִיר אֲחֵרִים בְּחִנָּם, אֲבָל כְּשֶׁעוֹשֶׂה אוֹתָהּ בְּשָׂכִיר אֲחֵרִים בְּשָׂכָר, (כה) אָסוּר (כו) אַף שֶׁהוּא לְצָרְכּוֹ הַמּוֹעֵד, אִם לֹא שֶׁאֵין לוֹ מַה יֹּאכַל וּכְדִלְקְמַן בְּסִימָן תקמ"ב (ס"ב). וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה אלא):

א (א) מְלָאכוֹת הַמֻּתָּרוֹת. כְּגוֹן (ו) כָּל דָּבָר שֶׁהוּא לְצָרְכּוֹ הַמּוֹעֵד דְּבָעֵי שִׁנּוּי, (ז) וְכֵן הֶדְיוֹט שֶׁהִתִּירוּ לוֹ לִתְפֹּר כְּדַרְכּוֹ, (ג) וְכֵן שֶׁהוּא בְּרַחֲמֵי [טור]. וְרַשְׁ"י (י: ד"ה שאינו) **פֵּרֵשׁ בְּאֹפֶן אַחֵר, עַיֵּן שָׁם:** (כג) הַגָּהַת סְמַ"ק (שם): (כד) הַסְכָּמַת אַחֲרוֹנִים דְּלֹא כְּטַ"ז (סק"ג) שֶׁמַּחְמִיר

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah